

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення
Освітня програма	Інженерія програмного забезпечення
Компонент навчальної програми	вибіркова
Кількість кредитів	2
Форма навчання	Денна
Мова викладання	українська
Викладач	Старший викладач Кривошеєва Світлана Вікторівна
Дні занять та аудиторії	e-mail викладача: svitlana.kryvosheieva.ntu@gmail.com
Доступ до матеріалів	за розкладом https://drive.google.com/open?id=1OxEK1NDR50WJsfxOCBper816vkIu7M
Кафедра	економіки Тел. кафедри: +38 (044) 280-30-16 E-mail: kaf-ekonomika_ntu@bigmir.net
Гарант освітньої програми	<u>к.ф.-м. н., доцент Вітер Михайло Богданович</u>

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – формування системи знань, які дають цілісна вистава про економічну систему суспільства; закони, закономірності її функціонування й розвитку; можливість зрозуміти основні напрямки й проблеми розвитку сучасних соціально - економічних систем, їх здатність задовольняти потреби людей, суспільства.

Предметом вивчення дисципліни є виробничі відносини, які виникають між людьми в процесі суспільного виробництва; економічні закони, закономірності функціонування й розвитку економічних систем у різні історичні епохи.

Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення загальних основ економічного життя суспільства, закономірностей його розвитку; знаходження практичних звичок застосування приймань економічних суджень для аналізу ефективності функціонування національної економіки;
- формування вільного володіння категоріальним апаратом для аналізу конкретних економічних ситуацій; підвищення економічної й загальної культури фахівця з економіки; формування економічного типу мислення.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В ПРОГРАМІ НАВЧАННЯ

Пререквізити:

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Економічна теорія» покликана допомогти студенту отримати: **знання** закономірностей розвитку економічної системи, її структурних елементів; основних рушійні сили соціально- економічного розвитку суспільства; еволюцію форм організації суспільного виробництва й теоретичні основи ринкової економіки; основних напрямки й тенденції розвитку економічних процесів на мега-, мезо-, макро- і микро рівнях; роль і місце кожного з економічних суб'єктів у процесі суспільного відтворення;

розуміння принципів функціонування й розвитку економічних систем;

уміння оцінювати реальні економічні процеси й тенденції їх розвитку на різних рівнях господарювання; використовувати набуті знання при прийнятті економічних рішень, здійсненні виборів у своєму повсякденному житті;

здатність використовувати категоріальний апарат і методи дослідження в процесі пізнання економічної дійсності; аналізувати особливості розвитку й формування економічних відносин між людьми в процесі господарської діяльності, суспільного виробництва.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Загальні компетентності

K01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

K02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

K03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

K05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

K20. Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення.

K21. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

K22 Здатність накопичувати, обробляти та систематизувати професійні знання щодо створення і супроводження програмного забезпечення та визнання важливості навчання протягом всього життя.

K30. Володіння знаннями про специфіку потреб транспортно-дорожнього

комплексу на рівні, достатньому для досягнення мети освітньої програми.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР01. Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.

ПР24. Вміти проводити розрахунок економічної ефективності програмних систем.

ПР28. Знати і розуміти специфіку потреб транспортно-будівельного комплексу на рівні, достатньому для досягнення інших результатів навчання за освітньою програмою.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Види робіт за навчальним планом	Години
Аудиторні заняття, у т.ч.:	24
Лекції	16
Лабораторні роботи	–
Практичні заняття	8
Самостійна робота, у т.ч.:	36
Підготовка до аудиторних занять	12
Підготовка до контрольних заходів	4
Опрацювання питань програми, які не викладаються на лекціях	16
Підготовка до заліку	4
Всього:	60 (2 кредити)
Форма підсумкового контролю	Залік

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування
1.	Опорний конспект лекцій
2.	Навчальні посібники
3.	Силабус
4.	Комплект контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект завдань для підсумкового контролю)

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Назви змістових модулів і тем лекцій	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
лекції		практ.	самостійна робота	
Модуль 1. Загальні засади теорії розвитку суспільства. Теоретичні основи ринкової економіки				
1. Економічна теорія: предмет, метод, функції	4,5	1	0,5	3
2. Суть, структура та типи економічних систем	4,5	1	0,5	3
3. Форми організації суспільного виробництва	7	2	1	4
4. Ринок, його суть, структура, функції та механізм	7	2	1	4
5. Підприємство в економічній системі. Витрати виробництва, прибуток, ціна	7	2	1	4
Модуль 2. Суспільне відтворення та економічне зростання. Закономірності розвитку світового господарства.				

6. Роль держави в ринковій економіці. Фінансово-кредитний механізм та грошовий обіг	8	2	1	5
7. Циклічний характер економічного розвитку. Економічне зростання та соціальний прогрес.	8	2	1	5
8. Світове господарство та його еволюція. Сучасні форми міжнародних господарських зв'язків.	7	2	1	4
9. Економічні аспекти глобальних проблем.	7	2	1	4
Усього годин за рік	60	16	8	36

Опрацювання питань курсу дисципліни, які передбачені для самостійного вивчення

№	Назва теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Економічна теорія: предмет, метод, функції	Підготовка доповіді на питання для самостійного опрацювання, презентація результатів самостійного дослідження публікацій періодичних видань	3
2	Суть, структура та типи економічних систем	Підготовка наукового есе (до 5 сторінок формату А4) на одну із запропонованих тем	3
3	Форми організації суспільного виробництва	Підготовка доповіді на питання для самостійного опрацювання, презентація результатів самостійного дослідження публікацій періодичних видань	4
4	Ринок, його суть, структура, функції та механізм	Підготовка наукового есе (до 5 сторінок формату А4) на одну із запропонованих тем	4
5	Підприємство в економічній системі. Витрати виробництва, прибуток, ціна	Підготовка доповіді на питання для самостійного опрацювання, презентація результатів самостійного дослідження публікацій періодичних видань	4
6	Роль держави в ринковій економіці. Фінансово-кредитний механізм та грошовий обіг	Підготовка наукового есе (до 5 сторінок формату А4) на одну із запропонованих тем	5
7	Циклічний характер економічного розвитку. Економічне зростання та соціальний прогрес.	Підготовка доповіді на питання для самостійного опрацювання, презентація результатів самостійного дослідження публікацій періодичних видань	5
8	Світове господарство та його еволюція. Сучасні форми міжнародних господарських зв'язків	Підготовка доповіді на питання для самостійного опрацювання, презентація результатів самостійного дослідження публікацій періодичних видань	4
9	Економічні аспекти глобальних проблем	Підготовка наукового есе (до 5 сторінок формату А4) на одну із запропонованих тем	4
	Всього		36

Узагальнений перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Предмет, методи та функції економічної теорії.
2. Основні етапи розвитку економічної теорії.
3. Економічні закони та економічні категорії.
4. Суть, структура та типи економічних систем.
5. Моделі в рамках економічних систем.
6. Соціально-економічна сутність відносин власності.
7. Роздержавлення та приватизація. Сучасний стан приватизації в Україні.
8. Виробництво: основні риси і фактори. Ефективність виробництва.
9. Форми суспільного господарства.
10. Закон вартості – економічний закон товарного виробництва.
11. Гроші – елемент товарного господарства.
12. Ринок, його структура і функції.
13. Інфраструктура ринку.
14. Конкуренція як рушійна сила економічного прогресу.
15. Підприємство в економічній системі. Малі підприємства та підприємництво.
16. Маркетинг і менеджмент в діяльності підприємств.
17. Кругообіг та обіг капіталу.
18. Витрати виробництва.
19. Ціноутворення в ринкових умовах господарювання.
20. Національна економіка, цілі та структура.
21. Планування та прогнозування економічного розвитку.
22. Державне регулювання ринкової економіки.
23. Інфляція та проблеми забезпечення стійкості грошового обігу.
24. Економічна нестабільність та безробіття.
25. Фінансова система країни.
26. Кредитна система держави.
27. Грошовий обіг.
28. Бюджетна система країни.
29. Основи податкової політики та особливості податкової системи в Україні.
30. Банки та банківські операції.
31. Валютно-фінансові відносини.
32. Економічне зростання: проблеми і перспективи.
33. Економічні аспекти глобальних проблем.
34. Світове господарство та показники його розвитку.
35. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація господарств.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Bazhal Iu. The Political Economy of Innovation Development: Breaking the Vicious Cycle of Economic Theory. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2018. 135 p. URL: <http://dx.doi.org/10.1007/978-3-319-54852-4>

2. Економічна теорія. Політекономія: підручник; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 8-ме вид., перероб. і допов. К.: Знання, 2017. 702 с.
3. Економічна теорія. Політекономія: практикум: навч. посіб. / В. Д. Базилевич [та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України В. Д. Базилевича. К: Знання, 2015. 494 с.
4. Камінська Т.М. Основи економічної теорії: підручник. 2-е вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2018. 232 с.
5. Касьяненко Л.М. Економічна теорія : навч. посіб. для студентів ВЗО. ЦНПЛ. 2017. 224 с.
6. Скрипниченко М. І., Кораблін С. О., Жаліло Я. А. Чинники і тренди економічного зростання в Україні. НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. Київ, 2018. 385 с.
7. Соколов М., Горлач М., Гущенко В., Кримов М., Жиленкова М. Економічна теорія. [Підручник]. К.: Центр наукової літератури, 2019. 532 с.
8. Холявко Н. І., Гонта О. І. Економічна теорія: навч. посіб. Чернігів: ЧНТУ, 2017. 218 с.
9. Шевчук О.А., Мацелюх Н.П., Максименко І.А. Основи економічної теорії: Навч. посіб. для студентів, які здобувають перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. К. : Видавничий центр «Кафедра», 2017. 220 с.

Допоміжна

1. Економічна теорія. Політекономія: практикум: навч. посіб. / В. Д. Базилевич [та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України В. Д. Базилевича. К: Знання, 2015. 494 с.
2. Борейко В.І. Інновації як основа економічного зростання Актуальні проблеми економіки. 2018. №9. С. 42-48.
3. Вдовиченко А.М. Фінансові ресурси населення та їх вплив на інноваційні процеси в Україні. Актуальні проблеми економіки. 2018. №1. С. 207-217.
4. Мацелюх Н.П., Максименко І.А., Теліщук М.М. та ін. Основи економічної науки: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 324 с.
5. Політична економія суспільного прогресу Всеволода Голубничого: у двох томах / за ред. Наталії Супрун. Київ: Наукова думка, 2017.

Електронні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Офіційна Інтернет-сторінка Верховної Ради України <http://www.portal.rada.gov.ua>
3. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України // <http://www.me.gov.ua>
4. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства фінансів України // <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційна Інтернет-сторінка Національного банку України <http://www.bank.gov.ua>
6. Офіційна Інтернет-сторінка Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Офіційна Інтернет-сторінка Державної податкової служби України www.tax.gov.ua
8. Національний інститут стратегічних досліджень <http://www.niss.gov.ua>
9. Центр перспективних соціальних досліджень <http://www.cpsr.org.ua>

До Силабусу додаються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (залікові питання)

Доступ до матеріалів можна отримати за посиланням:
<https://drive.google.com/open?id=1OxEKINDR50WJsfxOCBper8l6vkIu7Mtu>

4. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ ЗА МОДУЛІ

Поточне оцінювання змістових модулів						Екзамен	Сума	
	ЗМ1	ЗМ2	МК1	ЗМ3	ЗМ4	МК2		
	10	10	10	10	10	10	40	100
Присутність на лекціях	2	2		2	2			
Присутність на ПР	2	2		2	2			
Виконання та захист ПР	6	6		6	6			

Модульна оцінка (максимальна кількість балів – 30) складається із:

- присутності студента на лекціях (максимальна кількість балів – 4);
- присутності на практичних заняттях (максимальна кількість балів – 4);
- виконання та захисту практичних робіт (максимальна кількість балів – 12);
- модульної контрольної роботи (максимальна кількість балів – 10).

Модульна контрольна робота МК1 та МК2 складається з 4 питань теоретичного курсу та 1 практичного завдання. Максимальна кількість балів за кожне питання:

– за повністю розкритою відповідь на питання та вірно виконане завдання студент одержує 2 бали;

– якщо у відповіді не повністю розкрито сутність питання та допущені невірні тлумачення, студент одержує 1 бал;

– якщо студент не надав відповідь на питання, повністю не виконано завдання, або допущено принципові помилки, – студент одержує 0 балів.

Залік (максимальна оцінка за екзамен – 40 балів). Залікове завдання складається з трьох питань теоретичного курсу та 1 практичного завдання.

Максимальна кількість балів за кожне питання та завдання:

– за повністю розкритою відповідь на питання та вірно виконане завдання студент одержує 10 балів;

– якщо студент дав відповідь на питання і виконав завдання, допустивши не принципові помилки, студент одержує 7 балів;

– якщо у відповіді не повністю розкрито сутність питання та допущені невірні тлумачення, студент одержує 3 бали;

– якщо студент не надав відповідь на питання, не виконав завдання, або виконав завдання з принциповими помилками, – одержує 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума балів за всі види навчальної діяльності.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	

5. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і оцінювання результатів навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу в Національному транспортному університеті](#).

Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не виконання студентом усіх передбачених навчальним планом видів занять (практичних робіт, самостійної роботи) до заліку він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані.

Відвідування є обов'язковим (за винятком випадків, коли існує поважна причина, наприклад, хвороба чи дозвіл працівників деканату). Якщо студент не може бути присутнім на заняттях, він все одно несе відповідальність за виконання завдань, що проводились в аудиторії.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущеного заняття з лекційного курсу здійснюється шляхом підготовки і захисту реферату за відповідною темою. Захист реферату відбувається відповідно до графіку консультацій викладача, з яким можна ознайомитись на кафедрі. Відпрацювання пропущеного практичного заняття здійснюється шляхом самостійного виконання завдання і його захисту відповідно до графіку консультацій викладача.

Політика академічної поведінки та доброчесності: конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Всі індивідуальні завдання студент має виконати самостійно із використанням рекомендованої літератури й отриманих знань та навичок. Цитування в письмових роботах допускається тільки із відповідним посиланням на авторський текст. Недопустимі підказки і списування у ході захисту практичних робіт, на контрольних роботах, на заліку.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами. Повага один до одного дає можливість ефективніше досягати поставлених командних результатів. Під час лекційних занять та обговорення завдань практичних робіт не слід використовувати ноутбуки, смартфони, планшети чи комп'ютери. Це відволікає викладача і студентів групи та перешкоджає навчальному процесу. Якщо ви використовуєте свій ноутбук чи телефон для аудіо- чи відеозапису, необхідно заздалегідь отримати дозвіл викладача.

Дотримання академічної доброчесності студентів й викладачів регламентується [Положення про систему забезпечення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Національному транспортному університеті](#)
[Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти](#)